

31.05.2021

Vastaanottaja

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Kohde

562/61.613/2021
Valkon satama, AlfaTerminal Oy

AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Pelastusviranomaisen lausunnon kohde

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on pyytänyt Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselta lausuntoa AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalihanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Hankkeessa AlfaTerminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Kemikaaliterminaalissa on tarkoitus varastoida enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Kemikaaliterminaalin toiminta on tarkoitus käynnistää vuoden 2022 loppuun mennessä, kun YVA-, ympäristölupa- ja kemikaaliturvallisuuslupamenettely ovat päättyneet.

Pelastusviranomaiselle toimitetut asiakirjat

Lausuntopyyntö on toimitettu Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle sähköpostitse 18.5.2021 (Leila Laine, Uudenmaan ELY-keskus).

Pelastusviranomaisen lausunto perustuu asiakirjaan:

- AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Kyseinen asiakirja on ollut saatavilla kyseiseen hankkeeseen liittyvässä tietokannassa (31.5.2021):

- <https://www.ymparisto.fi/AlfaterminalKemikaaliterminaaliYVA>

Pelastusviranomaisen lausunto

Asiakirjan perusteella voidaan todeta, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma on kattava ja siinä otetaan huomioon palo- ja pelastusturvallisuuden kannalta olennaisia asioita:

Toiminnan laajuus

Asiakirjan luvussa 11.3 todetaan toiminnan olevan laajamittaista ja lupaa kemikaalien varastoinnille tullaan hakemaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes). Lupahakemuksen liitteenä Tukesille toimitetaan myös turvallisuusselvitys.

Toiminnan riskienarviointi

Asiakirjan luvussa 10.10 todetaan terminaalin riskien liittyvän kemikaalien varastointiin ja kuljetuksiin, sekä tulipaloon ja tulvaan.

Luvussa 10.10 todetaan varastoinnin riskien olevan hyvin vähäisiä, sillä säiliöt ja niiden suojausmekanismit on suunniteltu kestäväksi säiliössä varastoitavia kemikaaleja. Suurempi riski kemikaalionnettomuudelle on kemikaalin tankkaus- ja purkuvaiheessa.

Luvussa 10.10 todetaan, että tulvariskit arvioidaan asiantuntija-arviona perustuen alueelle ennustettuun suurimpaan mahdolliseen tulvaan.

31.05.2021

Luvussa 10.10 todetaan, että erillisiä kemikaalien leviämismallinnuksia ei tehdä YVA-vaiheessa, vaan mallinnuksen yksityiskohdista keskustellaan Tukesin kanssa kemikaaliturvallisuuslupahakemuksen yhteydessä. Lupahakemukseen liitetään myös turvallisuus selvitys, missä käydään yksityiskohtaisesti läpi kaikki kemikaaliterminaalin riskejä ehkäisevät toiminnot ja tekniikat.

Konsultointiväyhykkeellä oleva asutus

Asiakirjan luvussa 6.8 todetaan, että lähimmät asuinalueet sijaitsevat kemikaaliterminaalin hankealueesta noin 600 metrin päässä lounaassa ja luoteessa (kuva 9). Lisäksi noin kilometrin päässä hankealueesta lounaaseen, sijaitsee Valkon koulu ja sen lähellä Valkon päiväkot.

Luvussa 10.5 arvioidaan toiminnan käynnistymisellä olevan vaikutuksia ympäröivään maankäyttöön, sillä terminaalin ympärille muodostuu SEVESO-direktiivin mukainen konsultointiväyhyke.

Onnettomuustarkastelussa tulee ottaa huomioon terminaali alueen lähistöllä konsultointiväyhykkeellä oleva asutus.

Pelastustoiminnan edellytykset

Luvussa 10.10 todetaan, että paloturvallisuuden edistämiseksi ja mahdollisten tulipalojen aiheuttamien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi alkusammutuskalusto pidetään jatkuvasti saatavilla ja käyttökunnossa. Sammutusvedet saadaan talteen terminaaliin suunnitellulla allastuksella. ATEX-tiloille laaditaan räjähdys suojausasiakirjat, joissa kuvataan toimenpiteet tilojen ja henkilöiden turvaamiseksi.

Luvussa 12 todetaan keskeisimpien torjuntakeinojen olevan materia alivalinnat, suoja-altaat sekä tulipalon ehkäisyyn liittyvät keinot. Toiminta-alueella säilytetään myös torjuntakalustoa, mikäli kemikaalia pääsee asfaltille tai mereen. Arviointiselostuksessa kuvataan tarkasti torjuntakaluston ja -toimenpiteiden laatu ja hallinta. Kemikaalien reitit ja sijainnit esitetään myös tarkasti.

YVA-selostuksessa huomioon otettavat asiat

YVA-selostuksessa tulee määritellä palokunnan sammutusmahdollisuudet tulipalotilanteessa. Tämä tarkoittaa sammutusveden tarpeen, sammutusveden saannin, sammutusväyhykkeen tarpeen, kiinteän sammutusvesiputkiston, sammutuslaitteiden, kiinteiden palovesiasemien ja vesitykkien määrän määrittämistä (SFS 3357:2017 Palavien nestemäisten kemikaalien varaston sammutus- ja palontorjuntakalusto, luvut 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16).

Lisäksi sammutusjätevesien hallinnasta tulee laatia sammutusjätevesien hallintasuunnitelma (Tukes. 2019. Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta, luku 4.2).

Säiliöille ja vallien läheisyyteen tulee rakentaa pelastustiet siten, että säiliöitä ja valleja voidaan lähestyä kahdelta eri suunnalta (SFS 3350:2016 Palavien nestemäisten kemikaalien varastopaikka ja siellä olevat kemikaalien käsittelypaikat, luku 6; SFS 3357:2017 Palavien nestemäisten kemikaalien varaston sammutus- ja palontorjuntakalusto, luku 16).

Asutuksen ollessa lähellä terminaalia, tulee väestön hälyttämiseen onnettomuustilanteessa kiinnittää erityistä huomiota.

Asiakirjan luvussa 10.10 todetaan kemikaalionnettomuuden riskin olevan suurin kemikaalin tankkaus- ja purkuvaiheessa. Täten YVA-selostuksessa tulee määritellä tarvittavat torjuntakalusto ja -toimenpiteet kemikaalionnettomuuden torjumiseksi (SFS 3357:2017 Palavien nestemäisten kemikaalien varaston sammutus- ja palontorjuntakalusto, luku 17).

31.05.2021

Palotarkastaja

Tuomas Lintula

ALFA TERMINAL OY:N YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA
KEMIKAALITERMINAALILLE VALKON SATAMASSA, LAUSUNTO UUDENMAAN
ELY-KESKUKSELLE

1506/35/2021

YMPJAO 10.06.2021 § 51

Valmistelu ja lisätiedot:
terveydensuojelusuunnittelija Hanna Siven
puh. 040 168 5599 tai hanna.siven(at)porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastualue pyytää lausuntoa Alfa Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Lausunto pyydetään toimittamaan 17.6.2021 mennessä. Lausunnon viite on UDELY/5024/2021. Aineisto on nähtävillä verkossa osoitteessa www.ymparisto.fi/AlfaterminalKemikaaliterminaaliYVA.

AlfaTerminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit on tarkoitettu varastoida 15–20:ssä erillisessä, vallitiloihin sijoitetussa säiliössä. Varastosäiliöiden tilavuus on yhteensä noin 100 000 m³. Terminaalin läpikulkevat kemikaalit olisivat tyypillisiä transitokemikaaleja.

Terminaalissa varastoidaan useita eri kemikaaleja: bentseeniä, Adblueta, metyyli-tert-butyylieetteriä, etanolia, raakamäntyöljyä, lipeää, asetonia, kumeenia, tolueenia, fenolia, styreeniä, ksyleeniä, lentopetrolia, bitumia, rikkihappoa, reformaattia, naftaa, alkylaattia, perusöljyä, dieselöljyä sekä rasvahapon metyyliesteriä ja rypsimetyyliesteriä. Myös muita kemikaaleja voidaan tulevaisuudessa kuljettaa terminaalin kautta, mutta ne eivät eroa ominaisuuksiltaan em. kemikaaleista. Kaikki terminaalin kautta kuljetettavat kemikaalit ovat nestemäisiä.

Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Suurin osa maakuljetuksista tapahtuu junalla, mutta ajoittain myös säiliöautolla. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaalialueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta.

Hankkeesta vastaava on AlfaTerminal Oy ja yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. YVA-konsulttina hankkeessa toimii Ecobio Oy.

Hankkeeseen on sovellettava ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukaista arviointimenettelyä YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon kohdan 8 c perusteella (öljyn, petrokemian tuotteiden tai kemiallisten tuotteiden varastot, joissa näiden aineiden varastosäiliöiden tilavuus on yhteensä vähintään 50 000 m³). YVA-menettelyn on suunniteltu valmistuvan vuoden 2021 aikana ja kemikaaliterminaalin toiminta on tarkoitus käynnistää vuoden 2022 loppuun mennessä, kun YVA-, ympäristölupa- ja kemikaaliturvallisuuslupamenettely ovat päättyneet.

YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä eikä ratkaista sitä koskevia lupa-asioita, vaan sen tavoitteena on tuottaa tietoa päätöksenteon perustaksi.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia hankkeen vaihtoehtoja:

- 0-vaihtoehdossa hanketta ei toteuteta eli Loviisan Valkon satamaan ei rakenneta kemikaaliterminaalia.
- Vaihtoehdon 1 mukaan Loviisan sataman perustetaan kemikaaliterminaali, jossa voidaan varastoida enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle.

Arviointiohjelman mukaan hankkeen merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi on alustavasti tunnistettu vaarallisten kemikaalien säilytyksestä, purkamisesta, lastauksesta ja kuljetuksesta aiheutuvat häiriötilanteet sekä onnettomuusriskit. Myös laivaliikenteen lisääntyminen kasvattaa onnettomuusriskiä merialueella. Lisäksi toimintaan liittyy muita ympäristönäkökohtia, kuten rakentamisen aikaiset vaikutukset (melu, vaikutukset vedenlaatuun, työllisyysvaikutukset). Luontoarvoihin, ilmastoon tai asumiseen ja viihtyisyyteen toiminnalla on vain vähäisiä tai olemattomia vaikutuksia. Tässä YVA-ohjelmassa on esitetty, mitä menetelmiä käyttäen ympäristövaikutuksia arvioidaan. Toiminnan suurimmat vaikutukset ympäristöön muodostuvat rakennusvaiheessa, kun säiliöalue ja tarvittava infrastruktuuri rakennetaan sekä vesialuetta täytetään ja mahdollisesti ruopataan.

YP:

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Uuden kemikaalisataman sijoittaminen Valkon sataman kiinteistölle hyvin lähelle asutusta, tärkeitä vedenottokäytössä olevia pohjavesialueita, vedenottamoja ja kaupungin palveluja vaatii ennen

hankkeen toteutusta ympäristöön ja lähialueen asukkaisiin kohdistuvien vaikutusten sekä vaikutusten ennaltaehkäisymahdollisuuksien huolellista arviointia.

Jaosto katsoo, että seuraavien seikkojen tutkiminen on välttämätöntä ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä:

- Kemikaalisataman toimintaan liittyvä suuronnettomuuden riski tulee arvioida erityisesti koskien yksittäisten kemikaalien päästöjä, useiden alueella varastoitavien kemikaalien samanaikaisten päästöjen yhteisvaikutuksia, terminaalialueen tulipaloihin sekä kemikaalien maantie- ja rautatiekuljetuksiin liittyen. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon ilkvallan ja terrorismin riski. Eri onnettomuustyyppien vaikutusalueet tulee kuvata arvioinnissa. Samalla on arvioitava edellyttääkö toiminta suoja-alueiden perustamista suuronnettomuusriskin vuoksi (SEWESO-direktiivi) ja edellyttääkö suuronnettomuuksiin varautuminen pelastustoiminnan kapasiteetin lisäämistä alueella. Myös vaikutusalueella asuvien ja toimivien ihmisten määrä, ottaen huomioon erityistä tukea tarvitsevien ihmisten lukumäärän ja ihmisten kyvyt suojautua suuronnettomuustilanteessa sekä puutteellisen suojautumiskyvyn johdosta aiheutuva lisäriski suuronnettomuuden haitallisten vaikutusten toteutumiselle on otettava arvioinnissa huomioon.
- Kemikaalisataman ja siihen liittyvien kemikaalikuljetustoiminnan yhteydessä tapahtuvien toistuvien päästöjen pitkäaikaisvaikutukset elinympäristön terveellisyyteen ja sataman lähialueiden asukkaiden terveyteen tulee arvioida kattavasti ja arvioinnissa on käytettävä riittävää asiantuntemusta.
- Kemikaalisataman ja siihen liittyvien kuljetusten aiheuttama tärkeiden pohjavesialueiden ja edelleen talousveden sekä meriveden ja edelleen uimarantavesien saastumisriski ja ennaltaehkäisytoimenpiteiden tehokkuus tulee arvioida kattavasti. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon eri säätilojen vaikutus kemikaalivuotoriskiin varastoalueella sekä suunnitelluilla kuljetustavoilla sekä suunniteltujen ennaltaehkäisytoimenpiteiden tehokkuus ja kattavuus vuotojen ennaltaehkäisemisen kannalta.
- Kemikaaliterminaalien säiliöiden ja putkistojen pesukäytäntöjen vaikutukset ympäristöön sekä siitä aiheutuvat riskit talousvesiverkoston veden turvallisuudelle ja käyttökelpoisuudelle tulee arvioida. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon samassa säiliössä puhdistuksen jälkeen varastoitavien kemikaalien mahdolliset keskinäiset reaktiot varastosäiliössä, pesuliuksessa ja jätevedessä.

- Kemikaaliterminaalin jätevesien ja hulevesien johtamisen / varastoinnin ja kuljettamisen vaikutukset ympäristöön sekä mahdolliset vaikutukset kunnallisen jätevesien käsittelylaitoksen toimintaan tulee arvioida.
- Kemikaalisatamatoimintaan liittyvät meluvaikutukset tulee arvioida. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon kemikaalien kuljetustoiminta, satamatoiminnot sekä soihdutus melu.
- Kemikaalisatamatoimintaan liittyvät hajuhaitat tulee arvioida. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon kemikaalien kuljetustoiminta, satamatoiminnot sekä soihdutus.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Otteen oikeaksi todistaa Porvoossa 11.6.2021

Riitta Nieminen
toimistos sihteeri

MUUTOKSENHAKUOHJE**Ympäristöterveysjaosto****Kokouspäivämäärä 10.6.2021****Muutoksenhakukiellot**

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät 51

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 § 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät

Seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 § 2 mom.)

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) 48 §:n nojalla hakea erikseen muutosta valittamalla

Pykälät

Seuraavista päätöksistä ei saa tupakkalain (~~693/1976~~) 24 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla

Pykälät**Oikaisuvaatimusohjeet**

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pykälät

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite:

Ympäristöterveysjaosto / Porvoon kaupunki
Tekniikankaari 1 A
06100 Porvoo

sähköposti terveydensuojelu@porvoo.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 tai 30 (riippuu minkä lain mukainen päätös kyseessä) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi saattaa asian hakemuksella Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa tämän ohjeen tiedoksisaannista

Pykälät**Hallintovalitus ja kunnallisvalitus**

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimusta koskevan päätöksen johdosta muutosta saa hakea kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Pykälät**Valitusviranomainen**

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5,
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: helsinki.hao(at)oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42079
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Lisätietoja

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaan valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Valitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Pykälät

Viranomainen, jolle valitus tehdään, osoite ja postiosoite:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 HELSINKI

sähköposti kirjaamo@tukes.fi

Liitetään pöytäkirjaan

Uronen Elina (ELY)

Lähettäjä: Ahlstedt Marjut <Marjut.Ahlstedt@traficom.fi>
Lähetetty: keskiviikko 9. kesäkuuta 2021 10.01
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Liikenne- ja viestintäviraston lausunto (ei lausuttavaa) - dnro UUDELY/5024/20201

Luokat: Elina; Ympäristö

Viite: UUDELY/5024/20201

Asia: AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Traficomin dnro: TRAFICOM/264145/04.04.05.01/2021

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta lausuntoa koskien AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa.

Todetaan, että Traficomilla ei ole asiasta lausuttavaa.

terveisin,

Marjut Ahlstedt
assistentti

*puh. 029 534 5201
gsm 050 384 3084
sähköposti: marjut.ahlstedt(at)traficom.fi*

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
PL 320, 00059 TRAFICOM
www.traficom.fi

Uronen Elina (ELY)

Lähettäjä: Lax Sara (Tukes) <Sara.Lax@tukes.fi>
Lähetetty: tiistai 15. kesäkuuta 2021 16.04
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Tukesin lausunto asiaan UUDELY/5024/2021
Liitteet: lausunto_YVA_ohjelma_AlfaTerminal_2021_allekirjoitettu.pdf;
OYK_Loviisa_Valko2021_allekirjoitettu.pdf

Luokat: Elina

Hei!

Ohessa Tukesin lausunto AlfaTerminal Oy:n YVA-ohjelmasta.

Liitteenä lisäksi tiedoksi Tukesin Loviisan kaupungille antama lausunto Valkon alueen osayleiskaavaaluonnoksesta.

Ystävällisin terveisin
Sara Lax

Sara Lax

Ylitarkastaja, Teolliset prosessit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Yliopistonkatu 38, 33100 Tampere
Puh. 029 5052 122
[sara.lax\(at\)tukes.fi](mailto:sara.lax(at)tukes.fi)

Ajankohtaista tietoa kemikaalien ja nestekaasun käytönvalvojille, [tilaa uutiskirje täältä](#)

15.6.2021

351/36/2021

Uudenmaan ELY

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 18.5.2021 (UUDELY/5024/2021)

Asia

AlfaTerminal Oy:n Loviisan kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntöön, joka koskee AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin perustamista Loviisan Valkon satamaan. Terminaali sijoittuu Loviisan Satama Oy:n kanssa samalle kiinteistölle. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja siirrosta kuljetusyksikköön. Kemikaalit on tarkoitus varastoida 15–20 erillisessä, vallitiloihin sijoitetussa säiliössä. Varastosäiliöiden tilavuus on yhteensä noin 100 000 m³. Terminaalin läpikulkevat kemikaalit olisivat tyypillisiä transitokemikaaleja. Suurin osa maakuljetuksista tapahtuu junalla, mutta ajoittain myös säiliöautolla. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Kemikaaliterminaalin koillispuolelle rakennetaan tihtaalilaituri, johon säiliöalus voi kiinnittyä. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia hankkeen vaihtoehtoja:

- O-vaihtoehdossa hanketta ei toteuteta eli Loviisan Valkon satamaan ei rakenneta kemikaaliterminaalia.
- Vaihtoehdon 1 mukaan Loviisan sataman perustetaan kemikaaliterminaali, jossa voidaan varastoida enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa terminaalia ei rakenneta vielä täyteen kapasiteettiin vaan terminaali rakennetaan niin pitkälle vesialueelle, kuin nykyinen satamalle myönnetty voimassa oleva vesilupapäätös mahdollistaa. Toisen vaiheen eli täyteen kapasiteettiin rakentamisen aikataulu on vielä epävarma. Terminaali on täydessä kapasiteetissa arviolta 5– 10 vuoden päästä.

Hankkeen merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi on alustavasti tunnistettu vaarallisten kemikaalien varastoinnista, kemikaalisäiliöiden täytöstä ja tyhjennyksestä ja kuljetuksesta aiheutuvat häiriötilanteet sekä onnettomuusriskit.

YVA-menettelyn on suunniteltu valmistuvan vuoden 2021 aikana ja kemikaaliterminaalin toiminta on tarkoitus käynnistää vuoden 2022 loppuun mennessä, kun YVA-, ympäristölupa- ja kemikaaliturvallisuuslupamenettely ovat päättyneet. Ympäristö- ja kemikaaliturvallisuuslupahakemukset jätetään,

15.6.2021

351/36/2021

kun yhteysviranomainen on antanut perustellun päätelmänsä YVA-selostuksesta.

Lausunto

Kemikaalimäärät ja lupatarve

YVA-ohjelmassa on esitetty arvio varastoitavien kemikaalien enimmäismääristä. Terminaalissa varastoitaviksi kemikaaleiksi on esitetty mm. bentseeniä, Adblueta, metyyli-tert-butyylieetteriä, etanolia, raakamäntööljyä, lipeää, asetonia, kumeenia, tolueenia, fenolia, styreeniä, ksyleeniä, lentopetrolia, bitumia, rikkihappoa, reformaattia, naftaa, alkylaattia, perusöljyä, dieselöljyä sekä rasvahapon metyyliesteriä ja rypsimetyyliesteriä. YVA-ohjelman mukaan muita kemikaaleja voidaan tulevaisuudessa kuljettaa terminaalin kautta, mutta ne eivät ohjelman mukaan eroa ominaisuuksiltaan em. kemikaaleista. Kaikki terminaalin kautta kuljetettavat kemikaalit ovat nestemäisiä. Soihdun tukipolttoaineena käytetään LNG:tä, jota varastoidaan terminaalialueella erillisessä säiliössä.

YVA-ohjelmassa esitetyn kemikaalilistauksen perusteella voidaan todeta, että varaston vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi on laajamittaista ja edellyttää Tukesin lupaa toiminnalle (kemikaaliturvallisuuslupa). Laitos luokitellaan turvallisuusselvityslaitokseksi ja edellyttää luvan yhteydessä turvallisuusselvityksen laatimista ([Tukes-ohje 22/2021](#)). Turvallisuusselvitysraja ylittyy syttyvien nesteiden, välittömästi myrkyllisten (fenoli) ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien osalta. Kemikaaliturvallisuuslupan tarve on tunnistettu YVA-ohjelmassa.

Kemikaaliluettelo tulee lisätä [KemiDigi-järjestelmään](#) viimeistään siinä vaiheessa, kun toiminnanharjoittaja hakee kemikaaliturvallisuuslupaa Tukesilta. Järjestelmässä kemikaaliluettelo on myös mm. ympäristöviranomaisten ja pelastusviranomaisten nähtävissä. Kemikaaliturvallisuuslupaa tulee hakea hyvissä ajoin ennen laitoksen yksityiskohtaisten toteutusratkaisujen tekemistä ja rakennustöiden aloittamista. Kemikaaliturvallisuuslupaa haetaan [sähköisen asioinnin kautta](#). Tavoitekäsittelyaika uuden laitoksen luvalla on 8 kuukautta.

Periaatetaso kemikaaliterminaalien ja satamatoimintojen onnettomuuksiin varautumiseen ja ehkäisyyn on esitetty standardeissa SFS 3350, SFS 3357 ja SFS 3355. Kyseiset standardit tulee huomioida terminaalin suunnittelussa.

YVA-ohjelmassa on mainittu, että terminaalille suunniteltavien vallitilojen tilavuus pitää sisällään 1,1- kertaista kaikkien sen sisällä olevien kemikaalisäiliöiden tilavuuden. Kemikaaliturvallisuussäädösten mukaan riittää, että vallitilat mitoitetaan siellä olevan suurimman kemikaalisäiliön perusteella siten, että vallitilaan voidaan kerätä talteen suurimman säiliön mukainen tilavuus tai palavilla nesteillä 1,1 x suurimman säiliön tilavuus.

Lähiympäristö ja kaavoitus

Lähimmät asuinalueet sijaitsevat kemikaaliterminaalin hankealueesta noin 600 metrin päässä. Satamaa ympäröivät asuinalueet ovat omakoti-, rivi- ja paritalovaltaisia. Noin kilometrin päässä hankealueesta lounaaseen, sijaitsee

15.6.2021

351/36/2021

Valkon koulu ja sen lähellä Valkon päiväkoti. Noin 700 metrin päässä hankealueesta lounaaseen sijaitsee Valkon hoitokoti ja sen eteläpuolella Valkon kartano, jossa on mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumisyksikkö.

Loviisan merenranta-alue luokitellaan tulvariskialueeksi, joten tulva voi olla potentiaalinen riski toiminnalle. Tulvaan varaudutaan riittävillä korkeuseroilla ja muilla teknisillä ratkaisuilla.

Alueella ei ole yleiskaavaa, mutta alueelle on valmistella osayleiskaava. Yleiskaavassa alueelle on tarkoitus lisätä T-kem-merkintä, joka mahdollistaa kemikaalien laajamittaisen varastoinnin alueella. Asemakaavassa hankealue sijoittuu satama-alueelle (merkintä LS/1). YVA-ohjelmassa on todettu, että hanke vaatii todennäköisesti muutoksen asemakaavaan ja kaavamuutosta edistetään Loviisan kaupungin kanssa samanaikaisesti YVA- ja lupamenettelyjen kanssa.

Kemikaaliturvallisuuslupan myöntämisen yhtenä ehtona on, että alueelle laadittu kaava mahdollistaa varaston sijoittamisen alueelle. Tukes tulee lupavaiheessa varmistamaan kaavan soveltuvuuden toimintaan kaavoittajalta. Tukes näkee tärkeänä, että kaavan soveltuvuutta toiminnalle arvioidaan osana YVA-prosessia, jotta kaikki luvittavat viranomaiset ja kaavoittaja ovat yhtä mieltä kaavan soveltuvuudesta toimintaan. Mikäli asemakaavaa muutetaan, Tukes suosittelee suuronnettomuusvaarallisille kohteille eli ns. Seveso-kohteille kaavamerkintää, joka huomioi merkittävän vaarallisia kemikaaleja käsittelevän ja varastoivan laitoksen sijoittumisen alueelle, esim. T/kem.

Toiminnan yleiseksi vaikutusalueeksi ehdotetaan YVA-ohjelmassa 1000 metriä toiminta-alueen (säiliöalue ja kemikaalien purkupaikka) reunoilta katsottuna. Mahdollisten kemikaalionnettomuuksien vaikutuksia tarkasteltaisiin niin pitkälle, kun haitalliset vaikutukset yltyvät. YVA-ohjelmassa on mainittu, että Tukesin maankäytön suunnittelua varten määrittelemä konsultointivyöhyke voi olla 500-1500 m. Tarvittaessa vyöhyke voi olla lyhyempi tai pidempikin, riippuen laitoksen onnettomuusvaikutuksista. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista tulee pyytää Tukesin lisäksi myös pelastuslaitoksen lausunto.

YVA-ohjelmassa on tunnistettu, että onnettomuustilanteissa voi aiheutua vaikutuksia ympäristöön. Ohjelmassa on todettu, että erillisiä kemikaalien leviämismallinnuksia ei tehdä YVA-vaiheessa, vaan mallinnuksen yksityiskohdista keskustellaan Tukesin kanssa kemikaaliturvallisuuslupahakemuksen yhteydessä.

Kemikaaliturvallisuuslupan käsittelyssä arvioidaan laitoksen sijoittumista alueelle kemikaaleista aiheutuvien onnettomuuksien vaikutusten näkökulmasta. Kemikaaliturvallisuushakemuksessa tulee esittää varaston mahdolliset onnettomuudet ja niiden vaikutukset varastoalueen ulkopuolelle. Jos mahdollista, onnettomuuksien vaikutuksia on hyvä tarkastella jo YVA-vaiheessa. Periaatteet onnettomuuksien tarkasteluun ja mallintamiseen löytyy Tukesin oppaasta [Tuotantolaitosten sijoittaminen](#).

15.6.2021

351/36/2021

Muuta

Huomioitava, että toiminnanharjoittajan voi olla velvollinen tekemään kemikaali-ilmoitukset varastoimistaan kemikaaleista, lisätietoa: [Kemikaalitietojen ilmoittaminen - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#) ja [REACH - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#).

Lisätietoja lausunnosta ylitarkastaja Sara Lax, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 122

Allekirjoitus Tämän lausunnon on ratkaissut ylitarkastaja Timo Kukkola ylitarkastaja Sara Laxin esittelystä.

Lausunto on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa erilliseltä allekirjoitussivulta allekirjoitusta klikkaamalla. Asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

15.6.2021

356/36/2021

Loviisan kaupunki
kaavoitus@loviisa.fi

Loviisan kaupungin lausuntopyyntö 21.5.2021 (Dnro 813/10.02.02/2012)

Asia

Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaava

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut Loviisan kaupungin lausuntopyyntöön, joka koskee Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaa. Tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka ohjaa asemakaavoitettujen ja asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella suoraan rakentamista. Asemakaavoitetuilla alueilla osayleiskaava noudattaa pääosin asemakaavojen mukaista maankäyttöä. Yleiskaavalla tuetaan Valkon sataman ja koko suunnittelualueen yritystoiminnan monipuolista kehittämistä.

Osayleiskaavasta on laadittu kaksi kaavaluonnosvaihtoehtoa. Molemmissa vaihtoehdoissa Valkon sataman alueelle on osoitettu teollisuus- ja varastoalue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen. Vaihtoehdossa 1 alue on merkitty aluevarauksena, vaihtoehdossa 2 osa-aluemerkinnällä. Alueen ympärille on piirretty Seveso-konsultointivyöhyke (sev) kilometrin säteellä.

Alueiden käyttötavoitteissa on tunnistettu, että onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys.

Lausunto

Konsultointivyöhyke

Kemikaalilaitoksen konsultointivyöhykkeen koko määräytyy laitoksen onnettomuusvaarojen perusteella. Tukes määrittelee laitoksen konsultointivyöhykkeen myöntäessään luvan kemikaalilaitokselle. Lupahakemuksessa hakijan tulee esittää laitoksen mahdolliset onnettomuudet ja niiden vaikutukset laitosalueen ulkopuolelle. Alueelle suunnitellun varaston lupahakemus ei ole vielä vireillä Tukesissa. Konsultointivyöhyke voi siis olla lyhyempi tai pidempi kuin 1 km, riippuen laitoksen onnettomuusvaikutuksista. Konsultointivyöhyke voi myös muuttua, jos laitoksen toimintaan tulee muutoksia. Ajantasainen tieto laitosten konsultointivyöhykkeistä löytyy Tukesin verkkosivuilta: [Maankäytön suunnittelu - Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#) Tukes suosittelee lisäämään kaavamerkintään (sev) selityksen, mitä merkintä tarkoittaa ja että ajantasaisin tieto konsultointivyöhykkeen laajuudesta löytyy Tukesin verkkosivuilta.

15.6.2021

356/36/2021

Kaavamerkintä

Vaihtoehtoisissa kaavaluonnoksissa vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen alue on merkitty eri tavalla. Tukes tulkitsee, että molemmilla merkinnöillä alueelle voisi sijoittaa samanlaisen vaarallisia kemikaaleja varastoivan laitoksen. Tukes suosittelee sisällyttämään merkintään myös vaarallisten kemikaalien käsittelyn, jotta kaavamerkintä ei rajaa toiminnan tyyppiä vain varastointiin (= Teollisuus- ja varastoalue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja käsittelevän tai varastoivan laitoksen).

Yleiset määräykset

Tukes suosittelee lisäämään yleisiin kaavamääräyksiin maininnan vaarallisia kemikaaleja käsittelevän ja varastoivan laitoksen onnettomuusvaikutusten huomioon ottamisesta. Jos laitoksen konsultointivyohtyöhykkeellä lisätään rakentamista asemakaavoittamattomalle alueelle, tulisi mahdollinen onnettomuusvaara huomioida rakennuslupavaiheessa.

Lisätietoja lausunnosta ylitarkastaja Sara Lax, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 122

Allekirjoitus Tämän lausunnon on ratkaissut ylitarkastaja Timo Kukkola ylitarkastaja Sara Laxin esittelystä.

Lausunto on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa erilliseltä allekirjoitussivulta allekirjoitusta klikkaamalla. Asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi Uudenmaan ELY-keskus (YVA-yhteysviranomaisena AlfaTerminal Oy:n hankkeessa)

Aluesuunnittelun vastuualue

Uudenmaan ELY-keskus

UUDELY/5024/2021

Lausunto AlfaTerminal Oy:n Loviisan kemikaaliterminaalin YVA ohjelmasta

Alfa Terminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan Valkon satamassa. Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta.

Hankevaihtoehdot:

0-vaihtoehto: Hanketta ei toteuteta eli Loviisan Valkon satamaan ei rakenneta kemikaaliterminaalia.

Vaihtoehto 1: Loviisan satamaan perustetaan kemikaaliterminaali, jossa voidaan varastoida enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla ja satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle.

Hankealueen maakuntakaavatilanne

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuteen kuuluvan Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan 25.8.2020. Kaava ei kuitenkaan ole vielä voimassa johtuen kaavaa koskevista valituksista, joiden käsittely on kesken Helsingin hallinto-oikeudessa. Tullessaan voimaan Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava kumoaa alueeltaan muut maakuntakaavat lukuun ottamatta 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua. Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaava on otteeltaan strategisempi kuin nykyiset voimassa olevat kaavat. Ajantasaisen maakuntakaavatilanteen voi tarvittaessa tarkistaa Uudenmaan liiton kotisivuilta <https://uudenmaanliitto.fi>

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on kuvattu oikein hankealueella tällä hetkellä voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot. Lisäksi ohjelman liitteessä on Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan kartta. Tämän kartan lisäksi tai sen tilalla olisi hyvä esittää yhdistelmäkartta, johon on

maakuntakaavatilanteen tulkinnan helpottamiseksi koottu voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnät. Yhdistelmäkartta löytyy liiton kaavakarttapalvelusta osoitteesta <https://kartta.uudenmaanliitto.fi>.

Hankealueen yleiskaavatilanne

Hankealueella ei ole oikeusvaikutteista osayleiskaavaa.

Valkon alueella on parhaillaan käynnissä osayleiskaavan laatiminen, jossa mm. selvitetään vaarallisia kemikaaleja käyttävän toiminnan sijoittamista alueelle ja miten sen edellyttämä suojavyöhyke yhteensovitetään alueen muiden käyttötarkoitusten ja luonnonolosuhteiden kanssa. Uudenmaan liitto katsoo, että hankkeen valmistelu tulee tehdä tiiviissä vuorovaikutuksessa käynnissä olevan osayleiskaavatyön valmistelun kanssa.

Vaikutusten arvioinnin sisällöstä

YVA-ohjelmassa todetaan, että ”Luontoarvoihin, ilmastoon tai asumiseen ja viihtyisyyteen toiminnalla on vain vähäisiä tai olemattomia vaikutuksia.” Hankkeessa on kuitenkin tarkoitus kuljettaa ja varastoida merkittäviä määriä haitallisia ja mm. helposti syttyviä kemikaaleja. Uudenmaan liitto korostaa, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella silloin, kun hanke aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun.

Hankealue sijaitsee Maa- ja metsätalousministeriön nimeämällä Loviisan rannikkoalueen tulvariskialueella. Nykyinen Loviisan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma kattaa vuodet 2016-2021. Uusi päivitetty Loviisan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelma vuosille 2022-2025 on ollut lausunnoilla keväällä 2021 ja se on tarkoitus hyväksyä loppuvuonna 2021. Lisätietoja löytyy mm. ympäristöhallinnon sivuilta (https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Tulviin_varautuminen/Tulvariskien_hallinta/Tulvariskien_hallinnan_suunnittelu). Uudenmaan liitto toteaa, että hankkeen sijainti tulvariskialueella ja miten tulvariskeihin hankkeessa varaudutaan, tulee selvittää YVA selostuksessa.

Valkon sataman alueella on aiemmin ollut polttonesteiden kuljetusta ja varastointia ja TUKESin siihen määrittelemä Seveso-vyöhyke. Ko. toiminta on loppunut ja tämän takia kyseinen Seveso-vyöhyke on myös poistunut. YVA-selostuksessa on tarpeen tehdä vertailua nyt suunnitteilla olevan toiminnan ja aiemman polttonesteiden kuljetukseen, varastointiin sekä Seveso-vyöhykkeeseen. Tämä antaa lisätietoa YVA-menettelyn tarkoituksen mukaisesti alueen asukkaille ja muille osallisille siitä, minkälaisia muutokset olisivat mm. muun maankäytön, kulttuuriympäristön ja luonnonympäristön näkökulmasta.

Paula Autioniemi
Johtaja, aluesuunnittelu

Kaarina Rautio
suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Väylävirasto
Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/3854/06.00.03/2021

10.6.2021

Uudenmaan ELY-keskus
Kirjaamo
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 18.5.2021 (UUELY/5024/20201)

Lausunto AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Väylävirastolta lausunto Loviisaan, Valkon satamaan suunnitellun Alfa Terminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kemikaaliterminaalin toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Suurin osa maakuljetuksista tapahtuu junalla, mutta ajoittain myös säiliöautolla. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella. Terminaalissa varastoidaan enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla. Satamaan rakennetaan yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Hankkeen toteutuessa rakennusvaihe todennäköisesti edellyttää satama-alueen täyttämistä ja ruoppaamista.

Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemikaalien kuljettaminen Loviisan sataman kautta. Toteutuessaan hanke sujuvoittaa kemikaalikuljetusten logistiikkaa sekä vahvistaa Loviisan asemaa viennin solmukohtana.

Hankealuetta lähimmät valtatiet ovat Valtatie 7 Helsingistä Loviisan ja Kotkan kautta Vaalimaalle. Valtatie sivuaa Loviisaa noin 6,5 kilometrin päässä hankealueelta pohjoiseen. Liikenne satama-alueelle kulkee Valkontien kautta, joka on Loviisan keskustasta etelään kulkeva seututie. Satamaan kulkee myös rautatie, Lahti–Loviisara, jonka eteläinen päätepiste on Valkon satama Loviisassa. Rataosuus on melko harvoin liikennöity ja sitä käyttävät vain tavarajunat. Radan kapasiteetti kestäisi siis myös lisävuoroja. Rataa ei ole sähköistetty, vaan junat kulkevat dieselillä koko rataosuuden matkalta. Tulevaisuudessa rata olisi mahdollista sähköistää, jos suunniteltu itäinen rantaraideyhteys Helsingin ja Vaalimaan välille päätetään rakentaa.

10.6.2021

Arviointiohjelman mukaan toiminnan vaikutus liikenteeseen ja liikkumiseen syntyy lähinnä juna- ja laivakuljetusten määrän kasvaessa. Alusliikenteen määrän teoreettinen maksimi on noin 240 alusta vuodessa, mutta todennäköisesti alusmäärä on välillä 50–100 alusta vuodessa. Hankkeen aiheuttama lisäys sataman laivaliikenteeseen on alustavasti arvioituna kuitenkin merkittävä, sillä sataman laivaliikenne on tällä hetkellä noin 200 alusta vuodessa.

Arviointiohjelman mukaan juna- ja säiliöautoliikenteen määrää ei pystytä vielä tarkkaan arvioimaan. Normaalityöinnasta ei synny merkittävästi kumipyöräliikennettä, sillä suurin osa kemikaaleista kuljetetaan satamaan tai satamasta pois raiteilla. Rakentamisvaiheessa urakoitsijat ja materiaalikuljetukset nostavat hieman liikennemääriä Valkontielle, mutta liikenteen lisäys on teoreettinen.

Arviointiselostusvaiheessa vaikutuksia liikenteeseen ja liikkumiseen arvioidaan käyttämällä saatavilla olevia liikennetietoja ja alustavaa arviota sataman normaalityöinnän aiheuttamista liikennemääristä (juna, raskas liikenne, laiva). Liikennemäärien lisääntymistä arvioidaan liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta asiantuntija-arvioina.

Hankkeen johdosta lisäys alueen laiva- ja junaliikenteeseen on merkittävä. Väylävirasto tuo esille, että hankkeesta aiheutuvan liikenteen vaikutukset tulee mallintaa riittävällä tarkkuudella. Myös rakentamisaikaiset, satama-alueen täyttämiseen liittyvät kuljetukset on huomioitava.

Arviointiohjelman mukaan maakuljetukset tehdään pääosin junalla. Rautatiekuljetusten ensisijaisuutta kemikaaliterminaalin koko toiminnan ajan ei kuitenkaan voida taata. Väyläviraston näkemyksen mukaan vaikutuksia tulisi kuitenkin arvioida myös siinä tilanteessa, että maakuljetukset hoidetaan pääosin maanteitse.

Arviointiohjelmassa ei ole kerrottu, miten kemikaalien laivakuljetuksiin liittyvät onnettomuusriskit on tarkoitus käsitellä. Meriväylä sataman edustalla on sisäosaltaan kapea, ja etenkin lähtö satamasta väylälle on todettu haasteelliseksi isommille aluksille. Väylävirasto tuo esille, että arviointiohjelmasta ei käy selkeästi ilmi, pohjautuuko hankesuunnitelma sataman edustalla olevan meriväylän nykyiseen syvyyteen. Myöskään merikuljetuksissa käytettävän kaluston kokoluokka ei käy ilmi.

Väyläviraston näkemyksen mukaan YVA-selostusvaiheessa meriväylän parannustarvetta tulisi arvioida. Pidemmällä aikavälillä suunniteltu hanke voi vaikuttaa myös väylän syventämistarpeeseen, jonka vaikutuksia tulisi myös arvioida.

Väylävirasto huomauttaa, että liikennevaikutusten arvioinnin yhteydessä on tarkasteltava vaikutuksia väylien käyttöön, liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Lisäksi on tarkasteltava mahdollisia väylänpitoon kohdistuvia vaikutuksia. On todettava,

10.6.2021

voiko hankkeella olla vaikutuksia esimerkiksi väylien liikennöitävyyteen (liikennekatkokset tms), väylien kuntoon tai väylien ylläpitoon ja kunnossapitoon.

Mikäli hankkeen rakennusvaiheeseen liittyen tarvitaan erikoiskuljetuksia, on näihin hankittava erillinen lupa.

Kemikaaliterminaalissa tullaan varastoimaan vaarallisia aineita. Väylävirasto tuo esille, että arviointiselostuksessa tulee esittää tarkat tiedot hankkeeseen liittyvistä vaarallisten aineiden kuljetuksista. On kuvattava kuljetusten turvallisuuden varmistaminen, käytettävä kuljetuskalusto sekä pakkaukset, merkinnät ja varastointi. Arvioinnissa tulee huomioida myös kemikaalialusten onnettomuusriski Loviisan meriväylällä.

Lisäksi Väylävirasto pyytää kiinnittämään huomiota terminaalialueen hulevesien asianmukaiseen käsittelyyn. Hulevedet on ohjattava öljynerottimen kautta ennen mereen johtamista.

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikönpäällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt ympäristöasiantuntija Anu Schulte-Tigges.

Jakelu	Väyläviraston kirjaamo Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo												
Tiedoksi	<table><tbody><tr><td>Tuula Säämänen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Marketta Hyvärinen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Katja Koskelainen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Olli Holm</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Jukka Peura</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Kaisa Kauhanen</td><td>Väylävirasto</td></tr></tbody></table>	Tuula Säämänen	Väylävirasto	Marketta Hyvärinen	Väylävirasto	Katja Koskelainen	Väylävirasto	Olli Holm	Väylävirasto	Jukka Peura	Väylävirasto	Kaisa Kauhanen	Väylävirasto
Tuula Säämänen	Väylävirasto												
Marketta Hyvärinen	Väylävirasto												
Katja Koskelainen	Väylävirasto												
Olli Holm	Väylävirasto												
Jukka Peura	Väylävirasto												
Kaisa Kauhanen	Väylävirasto												

ASIAKIRJA

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa. Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

ALLEKIRJOITUKSET

Allekirjoittaja	Anu Schulte-Tigges
Allekirjoitusaika	16.06.2021 11:18

Allekirjoittaja	Laura Yli-Jama
Allekirjoitusaika	16.06.2021 13:01

ASIAKIRJAT

Asiakirja	AlfaTerminal Oy Loviisan kemikaaliterminaali YVAO Väylä lausunto.pdf
-----------	---

UUDELY/5024/2021

Lausunto AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin YVA-ohjelmasta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Porvoo museon lausuntoa AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin YVA-ohjelmasta. Vedenalaisen arkeologian osuus on lausuttu yhdessä Museoviraston kanssa.

AlfaTerminal Oy suunnittelee kemikaaliterminaalin perustamista ja toiminnan käynnistämistä Loviisan satamassa, Valkon kaupunginosassa. Terminaali tulisi suunnitelman mukaan sijoittamaan satama-alueella, rajautuen idästä ja etelästä mereen. Satama-alueen lounais-, länsi- ja vähäisessä määrin myös pohjoispuolella on asutusta.

YVA-menettelyssä vertaillaan nykytilannetta (VE 0) vaihtoehtoon 1, jossa hanke toteutetaan suunnitellun mukaisesti.

Kemikaaliterminaali rakennetaan VE 1 mukaan osin nykyiselle maa-alueelle ja osin vesialuetta täyttämällä. YVA:ssa on tehty vaikutusalueen rajausta kilometrin säteellä ja todettu, ettei tällä alueella ole muinaisjäännöksiä, joihin hankkeella olisi vaikutusta. Alle 200 metrin päässä hankealueen reunasta sijaitsee kuitenkin vuonna 2020 löydetty ja muinaisjäännösrekisteriin merkitty laivan hylky, joka on kohdenimellä Valkonlahti (1000039925). Kohteen status on tällä hetkellä vielä mahdollinen muinaisjäännös, koska hylkyä ei ole ajoitettu eikä tiedetä, onko se ollut uponneena yli sadan vuoden ajan. Viistokaikuluotauksen perusteella tiedetään, että kyseessä on puurunkoisen laivan melko hajonneessa tilassa oleva hylky. Sellaiset laivanhylkyt ja hyllyn osat, joiden voidaan olettaa olleen uponneena yli sadan vuoden ajan, ovat muinaismuistolain perusteella rauhoitettuja muinaisjäännöksiä, eikä niitä saa rakennushankkeiden yhteydessä vahingoittaa tai tuhota ilman etukäteen tehtävää tutkimusta.

YVA-ohjelmassa hylky tulee mainita ja arvioida vaikutuksia siihen. Selvitettäviä asioita ovat mm. kuinka lähelle hylkyä rakentaminen ja muut toiminnot sijoittuvat ja kohdistuuko hylkyyn uhkaa, kulkeeko laivaliikenne sen päältä ja voiko hyllyn kohdalla tai sen läheisyydessä tapahtua ankkurointia tai pohjaan tukeutuvien työkalujen käyttöä hankkeen rakennusvaiheessa.

Valkon satama ympäröivine asuinalueineen on voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu taajamatoimintojen alueen lisäksi maakunnallisesti merkittävänä kulttuurihistoriallisena alueena. Satama perustettiin 1800–1900-luvun vaihteessa vanhalle luotsien ja kalastajien asuttamalle alueelle. Satama kehittyi lastaus- ja purkauksien myötä laivanvarustusalueeksi, jossa oli myös konepaja- ja konttoritoimintaa. Valkon työväen asutuksen vanhimmat kerrostumat muodostuvat luotsien, kalastajien ja satamatyöläisten asutuksesta ja alueella on nähtävissä asutuksen kehittyminen ajan kuluessa. Alue kulttuurihistoriallisesti arvokas ja sen rakennuskantaa on merkitty vuonna 2011 hyväksytyyn asemakaavaan suojelumerkinnöin. Hankealue on suunniteltu sataman jatkoksi ja se

on rakentamatonta asemakaavassa satamatoimintojen aluetta ja osin täytettävää merialuetta. Hankealueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kannalta huomioitavia seikkoja. Hankkeella tulee olemaan kuitenkin maisemallista merkitystä, joka YVA-ohjelman mukaan kohdistuu pääosin merensuuntaan. Alueelle on tulossa suuria säiliöitä ja kemikaaliterминаalin infrarakenteita. Onkin erittäin hyvä, että hankkeen vaikutukset maisemaan tullaan arvioimaan jatkokäsittelyssä.

Vedenalaisen kulttuuriperinnön asioita Museovirastossa hoitaa Maija Matikka (maiya.matikka@museovirasto.fi, puh. 0295 33 6284).

Kirsi Toivonen
Tiiminvetäjä, Rakennustutkija

Riikka Mustonen
Arkeologi

Tiedoksi Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi

Rakennus- ja ympäristölautakunta

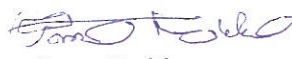
AIKA 22.06.2021 klo 17:30 - 19:11

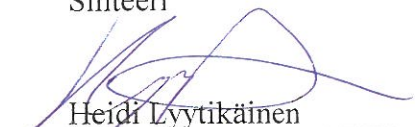
PAIKKA Sähköinen kokous ja Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus,
Degerbynkatu 21, kokoushuone*

LÄSNÄ	Kokko Ismo	puheenjohtaja	*
	Ajomaa Pertti	varapuheenjohtaja	*
	Bruce Marina	jäsen	
	Meriheinä Thérèse	jäsen	
	Äijö Raili	jäsen	*
	Lindén Ralf	jäsen	*
	Viklund Raija	jäsen	*
	Laiho Pasi	jäsen	
	Hällfors Per	jäsen	*
	Penninkangas Anne	jäsen	* saapui klo 17.35 kohdassa 2
	Wallén Sebastian	jäsen	
MUUT	Liljestrand Tom	kaup.hall. puh.joht.	
	Karlsson Mikael	kaup.hall. edust.	*
	Lyytikäinen Heidi	ymp.suoj.siht/esitt./ sihteeri	*
	Östman Maud	ymp.suoj.tark.	*
	Kanervala Anne	joht.rak.tark/esitt.	*
POISSA	Peräkylä Jere	nuorisovaltuutettu	
	Lehtomäki Maija	ymp.suoj.tark.	

ALLEKIRJOITUKSET Puheenjohtaja

Sihteeri

Ismo Kokko

Heidi Lyytikäinen

KÄSITELLYT ASIAT 36 - 47

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS Loviisassa 28.6.2021 sähköisesti.

Raili Äijö

Sebastian Wallén

PÖYTÄKIRJA YLEI-SESTI NÄHTÄVILLÄ Loviisan kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 1.7.-21.7.2021

Pöytäkirjanotteen
oikeaksi todistaa

Loviisa 29.6.2021 Maria Lindroos
TÖMISTÖSIHT. MARIA LINDROOS

Ptk:n tark.

Byggnads- och miljönämnden

TID 22.06.2021 kl. 17:30 - 19:11

PLATS Elektroniskt sammanträde och Centralen för näringsliv och infrastruktur, Degerbyg. 21, mötesrummet*

NÄRVARANDE	Kokko Ismo	ordförande	*
	Ajomaa Pertti	viceordförande	*
	Bruce Marina	ledamot	
	Meriheinä Thérèse	ledamot	
	Äijö Raili	ledamot	*
	Lindén Ralf	ledamot	*
	Viklund Raija	ledamot	*
	Laiho Pasi	ledamot	
	Hällfors Per	ledamot	*
	Penninkangas Anne	ledamot	* anlände kl. 17.35 vid punkt 2
	Wallén Sebastian	ledamot	
ÖVRIGA	Liljestrand Tom	stadsstyr. ordf.	
	Karlsson Mikael	stads.styr. repr.	*
	Lyytikäinen Heidi	miljöv.sekr./föredr./	*
		sekreterare	
	Östman Maud	miljöv.inspektör	*
	Kanervala Anne	led.byggnadsinsp./	*
		föredr.	
FRÅNVARANDE	Peräkylä Jere	ungdomsfullm.	
	Lehtomäki Maija	miljöv.inspektör	

UNDERSKRIFTER

Ordförande

Sekreterare

 Ismo Kokko

 Heidi Lyytikäinen

BEHANDLADE ÄREND. 36 - 47

JUSTERING AV
PROTOKOLLET

Lovisa 28.6.2021 elektroniskt.

Raili Äijö

Sebastian Wallén

PROTOKOLLET TILL PÅSEENDE På Lovisa stads elektroniska anslagstavla 1.7-21.7.2021

Protokollsutdragets

riktighet intygar

Lovisa 29.6.2021 Maria Lindroos
BYRÅSEKR. MARIA LINDROOS

Protokolljust.

Re: Rakennus- ja ympäristölautakunnan 22.6.2021, pöytäkirjantarkastus / Byggnads- och miljönämnden 22.6.2021, justering av protokoll

Raili Äijö <raili.k.ajjo@gmail.com>

to 24.6.2021 14.22

Vastaanottaja: Maria Lindroos <maria.lindroos@loviisa.fi>

Olen tarkistanut ja hyväksynyt Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksen 22.6.2021 pöytäkirja liitteineen.

Tesjoki 24.6.2021

Raili Äijö

pöytäkirjantarkistaja

to 24. kesäk. 2021 klo 13.02 Maria Lindroos (maria.lindroos@loviisa.fi) kirjoitti:

Hei,

Rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksen 22.6.2021 pöytäkirja on valmis Gambitdocsissa pöytäkirjantarkastusta varten. Löydät tiedoston kansioista 20210622/PTK-tarkastus, tiedoston nimi on 06_22062021_POYTAKIRJANTARKASTUS_PROTOKOLLJUSTERING.

Hej,

Protokollet för byggnads- och miljönämndens möte 22.6.2021 är nu färdigt för justering och finns i Gambitdocs. Dokumentet 06_22062021_POYTAKIRJANTARKASTUS_PROTOKOLLJUSTERING finns i mappen 20210622/PTK-tarkastus.

yt. / m.v.h.

Maria Lindroos

toimistosihteeri / byråsekreterare

Loviisan kaupunki / Lovisa stad

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus, kanslia / Centralen för näringsliv och infrastruktur, kansliet

Degerbynkatu 21 / Degerbygatan 21

PL 77, 07901 Loviisa / PB 77, 07901 Lovisa

puh. / tel. 0400 389 334

maria.lindroos@loviisa.fi

Re: Rakennus- ja ympäristölautakunnan 22.6.2021, pöytäkirjantarkastus / Byggnads- och miljönämnden 22.6.2021, justering av protokoll

Sebastian Wallen <wallensebastian@hotmail.com>

to 24.6.2021 13.30

Vastaanottaja: Maria Lindroos <maria.lindroos@loviisa.fi>

Olen tarkastanut ja hyväksynyt Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan [22.6.2021](#) pöytäkirjan liitteineen

Jag har justerat och godkänt Lovisa stads byggnads- och miljönämnds protokoll jämte bilagor för sammanträdet [22.6.2021](#) ".

Wallen Sebastian

Hanki [Outlook for Android](#)

From: Maria Lindroos <maria.lindroos@loviisa.fi>

Sent: Thursday, June 24, 2021 1:02:03 PM

To: raili.k.aijo@gmail.com <raili.k.aijo@gmail.com>; wallensebastian@hotmail.com <wallensebastian@hotmail.com>

Subject: Rakennus- ja ympäristölautakunnan 22.6.2021, pöytäkirjantarkastus / Byggnads- och miljönämnden 22.6.2021, justering av protokoll

Hei,

Rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksen 22.6.2021 pöytäkirja on valmis Gambitdocsissa pöytäkirjantarkastusta varten. Löydät tiedoston kansiota 20210622/PTK-tarkastus, tiedoston nimi on 06_22062021_POYTAKIRJANTARKASTUS_PROTOKOLLIJUSTERING.

Hej,

Protokollet för byggnads- och miljönämndens möte 22.6.2021 är nu färdigt för justering och finns i Gambitdocs. Dokumentet 06_22062021_POYTAKIRJANTARKASTUS_PROTOKOLLIJUSTERING finns i mappen 20210622/PTK-tarkastus.

yt. / m.v.h.

Maria Lindroos

toimistosihteeri / byråsekreterare

Loviisan kaupunki / Lovisa stad

Elinkeino- ja infrastruktuurikeskus, kanslia / Centralen för näringsliv och infrastruktur, kansliet

Degerbyinkatu 21 / Degerbygatan 21

PL 77, 07901 Loviisa / PB 77, 07901 Lovisa

puh. / tel. 0400 389 334

maria.lindroos@loviisa.fi

Rakennus- ja ympäristölautakunta § 36 22.06.2021

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

RAYML § 36

Ehdotus: Kokous todetaan laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Kokouskutsu on lähetetty sähköisesti 16.6.2021.

Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Byggnads- och miljönämnden

§ 36

22.06.2021

Mötets laglighet och beslutförhet

BYMIN § 36

Förslag: Mötet konstateras lagenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut: Möteskallelsen har sänts elektroniskt 16.6.2021.

Mötet konstaterades lagenligt sammankallat och beslutfört.

Lausunto AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalia koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

460/11.01.00/2021

RAYML § 39

Valmistelu: ympäristönsuojelusihteri Heidi Lyytikäinen, puh. 0440 555 373

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää rakennus- ja ympäristölautakunnan lausuntoa AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Vaihtoehdon 1 mukaan Loviisan satamaan perustetaan kemikaaliterminaali, jossa voidaan varastoida enintään 114 000 m³ kemikaaleja kerralla. Satamaan rakennetaan myös yksi laivapaikka kemikaaleja kuljettavalle säiliöalukselle. Toiminta koostuu kemikaalien vastaanottamisesta, varastoinnista ja lastauksesta kuljetusyksikköön. Kemikaalit kuljetetaan satamaan ja satamasta pois maa-, raide- tai vesiteitse. Kemikaalien siirtoon sataman sisällä käytetään putkia, jotka kulkevat joko maan alla tai maan päällä putkisiltoina terminaali-alueella.

Vaihtoehdon 0 mukaan kemikaaliterminaalia ei perusteta. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma ei sisällä vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja.

Hankkeen merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi on alustavasti tunnistettu vaarallisten kemikaalien säilytyksestä, purkamisesta, lastauksesta ja kuljetuksesta aiheutuvat häiriötilanteet sekä onnettomuusriskit. Myös laivaliikenteen lisääntyminen kasvattaa onnettomuusriskiä merialueella. Lisäksi toimintaan liittyy muita ympäristönäkökohtia, kuten rakentamisen aikaiset vaikutukset (melu, vaikutukset vedenlaatuun ja työllisyysvaikutukset).

Luontoarvoihin, ilmastoon tai asumiseen ja viihtyisyyteen toiminnalla on ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan vain vähäisiä tai olemattomia vaikutuksia. Toiminnan suurimmat vaikutukset ympäristöön muodostuvat rakennusvaiheessa, kun säiliöalue ja tarvittava infrastruktuuri rakennetaan sekä vesialuetta täytetään ja mahdollisesti ruopataan.

Esittely: ympäristönsuojelusihteri Heidi Lyytikäinen, puh. 0440 555 373

Ehdotus: Rakennus- ja ympäristölautakunta antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle seuraavan lausunnon AlfaTerminal Oy:n kemikaaliterminaalin ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta (UUDELY/5024/20201):

AlfaTerminal Oy:n hanke on osin vielä suunnitteluvaiheessa. Tarkkaa tietoa ei ole esimerkiksi siitä, mitä kemikaaleja terminaalin kautta kulkisi. Arviointiohjelman tiedot osin myös poikkeavat siitä, mitä 1.6.2021 järjestetyssä yleisötilaisuudessa kerrottiin. Osin puutteelliset ja ristiriitaiset tiedot hankaloittavat lausunnon antamista arviointiohjelmasta.

Melu ja tärinä sekä toiminnan yhteisvaikutukset lähiympäristön toimintojen kanssa

Arviointiohjelmassa on ristiriitaista tietoa liikennemääristä. Hankkeen aiheuttama lisäys laivaliikenteeseen arvioidaan alustavasti merkittäväksi (s. 61) ja toisaalta arvioidaan (s. 64) että satamaan saapuvien laivojen määrä todennäköisesti vain hieman kasvaa, samoin kuin satamaan saapuvien junien määrä. Arviointiohjelmasta järjestetyssä yleisötilaisuudessa kerrottiin, että saapuvien laivojen vuosittainen määrä lisääntyy vähintään 25–50 prosenttia nykyisestä. Määrä voi kuitenkin vuosittain olla jopa enemmän kuin kaksinkertainen. Tämä tarkoittanee, että melu lisääntyy laivaväylällä ja sataman ympäristössä. Arviointiohjelman mukaan suurin osa kemikaaleista kuljetetaan satamaan tai satamasta pois raiteilla. Yleisötilaisuudessa kuitenkin arvioitiin, että satamasta pois kuljetus tapahtuu pääasiassa maanteitse.

Vaikka kuljetuksiin vielä vaikuttaa liittyvän paljon epävarmuustekijöitä, rakennus- ja ympäristölautakunta suosittelee, että arviointiselostusta varten tehdään melumallinnus, jossa huomioidaan myös liikenteestä aiheutuva melu.

Maisema

Ohjelmassa on esitetty hankkeen maisemavaikutusten arviointi tehtäväksi säiliön kokoon ja erityisesti korkeuteen perustuvana asiantuntija-arviona. Rakennus- ja ympäristölautakunta katsoo, että maisemavaikutusten arviointiin tulee sisältyä myös havainnekuvien laatiminen. Havainnekuvissa tulee esittää näkymä terminaalialueelle ainakin kaupungin keskustan ja/tai Määrilahden suunnalta sekä vastarannalta.

Ympäristöriskit ja poikkeustilanteet

Arviointiohjelmassa todetaan, että säiliöauto- tai säiliövaunuonnettomuuden sattuessa vedenkäyttöön tarkoitettulla pohjavesialueella, riski pohjaveden pilaantumiselle olisi suuri.

Pohjavesialueille sijoittuva rataosuus on Loviisan kaupungin rajojen sisällä noin seitsemän kilometrin pituinen ja rataosuudella on useita tasoristeyksiä. Tasoristeyksistä osa on vartioimattomia. Ratayhteys satamaan kulkee Valkon 1. luokan pohjavesialueella, Myllyharjun 2. luokan pohjavesialueella, Panimonmäen 1. luokan pohjavesialueella ja osin pohjaveden varsinaisilla muodostumisalueilla. Valkon pohjavesialueella on kolme vedenottamo (Köpbacka, Valko ja Fantsnäs) ja Panimonmäen pohjavesialueella on yksi vedenottamo. Rata kulkee myös Andersbyn 1. luokan pohjavesialueella, jolla on yksi vedenottamo (Tavastbyn

vesiosuuskunta).

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on syytä kiinnittää erityistä huomiota pohjavesialueille kohdistuviin ympäristöriskeihin ja niiden seurauksiin. Kun maaliikennevaikutuksia on arviointiohjelman mukaan tarkoitus tarkastella valtatielle nro 7 asti, on kuitenkin liikenteeseen liittyvää ympäristöriskiä tarkasteltava tätä laajemmalla alueella.

Kuljetuksiin liittyviä ympäristöriskejä kohdistuu myös pintavesiin sekä maalla että merellä. Näitäkin on tarkasteltava arviointiselostuksessa.

Pesuedet, jätevedet ja hulevedet

Kemikaaliterminaalien säiliöiden ja putkistojen pesukäytäntöjen vaikutukset ympäristöön sekä siitä aiheutuvat riskit talousvesiverkoston veden turvallisuudelle ja käyttökelpoisuudelle tulee arvioida. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon samassa säiliössä puhdistuksen jälkeen varastoitavien kemikaalien mahdolliset keskinäiset reaktiot varastosäiliössä, pesuliuoksessa ja jätevedessä.

Kemikaaliterminaalien jätevesien ja hulevesien johtamisen / varastoinnin ja kuljettamisen vaikutukset ympäristöön sekä mahdolliset vaikutukset kunnallisen jätevesien käsittelylaitoksen toimintaan tulee arvioida.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely: Esittelijä muutti päätösehdotusta.

Puheenjohtaja Kokko esitti, että lausuntoa ei anneta. Varapuheenjohtaja Ajomaa kannatti ehdotusta.

Äänestys: JAA (esittelijän muuttama päätösehdotus): 9 ääntä (Bruce, Meriheinä, Äijö, Lindén, Viklund, Laiho, Hällfors, Penninkangas, Wallén)
EI (vastaehdotus): 2 ääntä (Kokko, Ajomaa).

Päätös: Päätös on muutetun päätösehdotuksen mukainen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Jakelu: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)

Utlåtande om programmet för bedömning av miljökonsekvenser som gäller AlfaTerminal Oy:s kemikalieterminal

460/11.01.00/2021

BYMIN § 39

Beredning: miljövårdssekreterare Heidi Lyytikäinen, tfn 0440 555 373

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland begär utlåtande av byggnads- och miljönämnden om programmet för bedömning av miljökonsekvenser som gäller AlfaTerminal Oy:s kemikalieterminal.

Alternativ 1 innebär att det byggs i Lovisa hamn en kemikalieterminal där det går att förvara högst 114 000 m³ kemikalier på en gång. Dessutom skulle en kajplats för fartyg ämnade för kemikalietransport byggas. Verksamheten på kemikalieterminalen består av att motta och förvara kemikalier samt att lasta kemikalierna på transportenheter. Kemikalierna transporteras till och från hamnen till lands, räls och havs. För att förflytta kemikalier inom hamnen används rör som är antingen under marken eller som rörbroar ovan marknivå i terminalområdet.

Enligt alternativ 0 grundas ingen kemikalieterminal. Programmet för bedömning av miljökonsekvenser innehåller inga alternativa platser för placeringen av verksamheten.

De mest betydande miljökonsekvenserna av projektet har preliminärt identifierats som störningssituationer och olycksrisker till följd av lagring, lossning, lastning och transport av farliga kemikalier. Den ökade sjötrafiken ökar också risken för olyckor i havsområdet. Dessutom anknyter det andra miljöaspekter till verksamheten, såsom konsekvenser under byggtiden (buller, påverkan på vattenkvaliteten och sysselsättningskonsekvenser).

Enligt programmet för bedömning av miljökonsekvenser kommer projektet endast att ha ringa eller obefintliga konsekvenser på naturen, klimatet, boendet och trivseln. De viktigaste miljökonsekvenserna av verksamheten uppstår under byggnadsfasen, när cisternområdet och den nödvändiga infrastrukturen byggs och vattenområdet fylls och eventuellt muddras.

Föredragning: miljövårdssekreterare Heidi Lyytikäinen, tfn 0440 555 373

Förslag: Byggnads- och miljönämnden ger närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland följande utlåtande om programmet för bedömning av miljökonsekvenser som gäller AlfaTerminal Oy:s kemikalieterminal (UUELY/5024/20201):

AlfaTerminal Oy:s projekt är fortfarande delvis i planeringsstadiet. Det finns till exempel ingen exakt information om vilka kemikalier som skulle passera genom terminalen. Informationen i programmet för bedömning skiljer sig också delvis från det som berättades vid det offentliga mötet den 1.6.2021. De delvis bristfälliga och motsägelsefulla uppgifterna gör det svårare att uttala sig om programmet för bedömning.

Buller och darrningar samt verksamhetens samkonsekvenser med verksamheterna i närmiljön

Programmet för bedömning innehåller motstridiga uppgifter om trafikvolymerna. Å ena sidan uppskattas den ökade sjötrafiken till följd av projektet preliminärt vara betydande (s. 61) och å andra sidan uppskattas det (s. 64) att antalet fartyg som anländer till hamnen sannolikt endast kommer att öka en aning, lika som antalet tåg som kommer till hamnen. Vid det offentliga mötet som ordnades om programmet för bedömning konstaterades det att det årliga antalet anländande fartyg kommer att öka med minst 25–50 procent jämfört med det nuvarande. Det årliga antalet kan dock mer än fördubblas. Detta innebär troligen att en ökning av bullret i farleden och i hamnens omgivning. Enligt programmet för bedömning kommer största delen av kemikalierna att transporteras till eller från hamnen med järnväg. Vid det offentliga mötet uppskattades det dock att transportererna från hamnen huvudsakligen kommer att ske längs landsvägen.

Trots att det fortfarande verkar finnas många osäkerhetsfaktorer som anknyter till transportererna rekommenderar byggnads- och miljönämnden att man för utvärderingsrapporten genomför en bullermodellering i vilken även buller som uppstår av trafik.

Landskap

I programmet föreslås det att bedömningen av projektets landskapskonsekvenser utförs som en sakkunnigbedömning på grund av cisternens storlek och i synnerhet dess höjd. Byggnads- och miljönämnden anser att bedömningen av landskapskonsekvenserna även bör omfatta utarbetande av illustrationer. I illustrationerna ska man visa utsikten över terminalområdet åtminstone från stadens centrum och/eller från Märlox riktning och från den motsatta stranden.

Miljörisker och undantagstillstånd

Enligt programmet för bedömning är risken för förorening av grundvattnet stor om en tankbil eller en tankvagn råkar ut för en olycka på ett grundvattenområde som är avsett för vattenförbrukning.

Den rälssträcka som ligger inom Lovisa stads gränser och som är belägen i grundvattenområden är cirka sju kilometer lång och har flera plankorsningar. Vissa plankorsningar är obevakade. Järnvägsförbindelsen till hamnen går genom Valkom grundvattenområde av klass 1, Kvarnåsens grundvattenområde av klass 2, Bryggeribrinkens grundvattenområde av klass 1 och delvis genom de områden där grundvatten egentligen bildas. Det finns tre vattentäkter i Valkom grundvattenområde (Köppbacka, Valkom

och Fantsnäs) och ett i Bryggeribrinkens grundvattenområde. Tågbanan går också genom Andersby grundvattenområde av klass 1, som har en vattentäkt (Tavastby vattenandelslag).

Det är allt skäl att i utredningen om bedömning av miljökonsekvenser ägna särskild uppmärksamhet åt miljörisker som gäller grundvattenområden och deras konsekvenser. Trots att syftet är enligt programmet för bedömning att granska konsekvenserna av landtransporter ända till riksväg 7, ska miljörisker som anknyter till transporter beaktas i ett område som är mer omfattande än detta.

Transportrelaterade miljörisker riktas också på ytvatten både på land och till havs. Även dessa frågor ska undersökas i utredningen om bedömning.

Tvättvatten, avloppsvatten och dagvatten

Miljöpåverkan från kemikalieterminalens tvättmetoder för cisterner och rörsystem samt de risker detta medför för hushållsvattnets säkerhet och användbarhet ska bedömas. Vid bedömningen ska man beakta hur olika kemikalier som lagras i samma cistern efter rengöring eventuellt reagerar med varandra i lagercisternen, i tvättlösningen och i avloppsvattnet.

Miljöpåverkan från avledning/lagring och transport av avloppsvatten och dagvatten från kemikalieterminalen samt eventuella konsekvenser för driften av den kommunala avloppsreningsanläggningen ska bedömas.

Denna paragraf justeras under sammanträdet.

Behandling: Föredraganden ändrade sitt förslag.

Ordförande Kokko föreslog, att inget utlåtande ges. Viceordförande Ajomaa understödde förslaget.

Röstning: JA (föredragandens ändrade förslag): 9 röster (Bruce, Meriheinä, Äijö, Lindén, Viklund, Laiho, Hällfors, Penninkangas, Wallén)
NEJ (motförslaget): 2 röster (Kokko, Ajomaa).

Beslut: Byggnads- och miljönämndens beslut är enligt det ändrade beslutsförslaget.

Paragrafen justerades på sammanträdet.

Distribution: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (elektroniskt)
